

СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА—УДАРНЫ ФРОНТ!

Удзельніцы мастацкай самадзейнасці 23-й гомельскай школы Таня ЯРОЦКАЯ (злева), Ала ШЫЦКАВА і Галя КОСАРАВА. Фота Ч. МЕЗІНА. Фотахроніка БЕЛТА.

М. С. ХРУШЧОЎ:

Наша задача—падняць усе калгасы і саўгасы да ўзроўню перадавых

11 і 12 сакавіка ў Маскоўскім Крамлі праходзіла нарада сакратароў партыйных камітэтаў і начальнікаў вытворчых калгасна-саўгасных упраўленняў Расійскай Федэрацыі. У ёй прымалі таксама ўдзел старшыні калгасаў і дырэктары саўгасаў, сяляне, вучоныя. Яны абмеркавалі задачы далейшага развіцця сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі—самай буйнай саветскай рэспублікі.

На заключным пасяджэнні з прамовай выступіў М. С. Хрушчоў. Ён адзначыў, што цяпер у краіне створана стройная сістэма кіраўніцтва сельскай гаспадаркай, якая дазваляе эфектыўна ўплываць на развіццё калгаснай і саўгаснай вытворчасці. Перабудова кіраўніцтва сельскай гаспадаркай выклікана ўзросшымі маштабамі вытворчасці, а таксама павышанымі патрабаваннямі, якія прад'яўляюцца да прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Работнікі сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі, сказаў далей М. С. Хрушчоў, унеслі вялікі ўклад у вырашэнне агульнанароднай задачы павелічэння вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў. Аб гэтым пераканальна гавораць даныя за апошнія дзесяць год. Мне прыемна прывесці гэтыя даныя, каб яшчэ раз адказаць тым, хто прарочыў, што мы не справімся з цяжкасцямі ў развіцці сельскай гаспадаркі. Праціўнікі сацыялізма больш за ўсё цяпер баяцца імяна нашага руху наперад у самым важным напрамку—у развіцці эканомікі. Нашы поспехі ў гаспадарчым будаўніцтве, падкрэсліў М. С. Хрушчоў, маюць рашаючае значэнне.

Кіраўнік Саветскага ўрада адзначыў, што за мінулыя дзесяць год вытворчасць зерня ў Расійскай Федэрацыі павялічылася больш чым у два разы, мяса—амаль у два з паловай раз, малака—на 269 працэнтаў. Разгледзіўшы гэтыя поспехі, М. С. Хрушчоў сказаў, што гэта вынік настойлівай барацьбы партыі і народа, падзвіг у барацьбе за камунізм. Абапіраючыся на дасягнутае, працягвайце М. С. Хрушчоў, калгасы і саўгасы павінны ўзняць вытворчасць сельскагаспадарчых прадуктаў на такі ўзровень, які дазволіў бы цалкам задавальняць патрэбы народа ў прадуктах харчавання. Для гэтага неабходна давесці ў бліжэйшыя гады нарыхтоўкі зерня ў цэлым па краіне да 69—74 мільёнаў тон, а ў Расійскай Федэрацыі прыкладна да 41—42 мільёнаў тон. Гэта задача зусім рэальная.

Вырашэнне гэтай задачы ў многім залежыць ад арганізатарскай работы вытворчых упраўленняў і партыйных камітэтаў, ад іх умення аказаць канкрэтную дапамогу калгасам і саўгасам у правільнай арганізацыі вытворчасці. Галоўная задача вытворчага кіравання, падкрэсліў М. С. Хрушчоў,—упартай арганізатарскай работай узнімаць усе калгасы і саўгасы да ўзроўню перадавых, настойліва ўкараняць на палях і фермах дасягненні навукі і перадавы вопыт. Уменне на практыцы ўжываць навуковыя веды, укараняць дасягненні навукі і перадавы вопыт ў вытворчасць—карэннае пытанне кіраўніцтва калгасамі і саўгасамі.

У заключэнне сваёй прамовы М. С. Хрушчоў гаварыў аб неабходнасці ўмела гаспадарыць, глыбей унікаць у эканоміку вытворчасці. У нас ёсць для гэтага ўсе магчымасці. М. С. Хрушчоў выказаў упэўненасць, што работнікі сельскай гаспадаркі Расійскай Федэрацыі паспяхова справядца з вялікімі задачамі па павелічэнню вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 23 (708)

Сакавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

«МАРС-1» У ПАЛЁЦЕ

16 сакавіка з міжпланетнай станцыі «МАРС-1» быў праведзены чарговы сеанс радыёсувязі з борта станцыі была прынята тэлеметрычная інфармацыя. Адрэгуляваў да міжпланетнай станцыі ў сеансе радыёсувязі складала 98 мільёнаў 863 тысячы кіламетраў. Такім чынам, дальнасць касмічнай радыёсувязі са станцыяй «МАРС-1» на 12 мільёнаў кіламетраў перавысіла максімальна дасягнутую дальнасць радыёсувязі з касмічным апаратам «МАРЫНЕР-2». Хуткасць аддалення станцыі ад зямлі роўна ў сучасны момант 16,25 кіламетра ў секунду.

8 сакавіка два амерыканскія крысёры і эскадрыны мінаносца абстралялі саветкі рыбалоўны траўлер-рэфрыжэратар, які займаецца промыслам рыбы ў адкрытым моры. У сувязі з гэтым пасольства ЗША накіравала Дзяржаўнаму дэпартаменту ЗША ноту пратэсту.

13 сакавіка М. С. Хрушчоў прыняў пасла Гвінейскай Рэспублікі ў СССР Б. Біро Бары па яго просьбе. Між М. С. Хрушчовым і паслом Б. Біро Бары адбылася гутарка, якая прайшла ў цёплай, дружэлюбнай атмасферы.

У мэтах далейшага ўдасканалення кіраўніцтва прамысловасцю і будаў-

у Беларускам дзяржаўным універсітэце імя Ул. І Леніна працуе вылічальны цэнтр. Тут са студэнтамі матэматычнага факультэта праводзяцца заняткі па курсу вылічальнай матэматыкі і праграмаванню для электронных вылічальных машын.

ніцтвам Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР паставіў утварыць Вышэйшы савет народнай гаспадаркі СССР Савета Міністраў СССР. Ён з'яўляецца вышэйшым органам па кіраўніцтву прамысловасцю і будаўніцтвам у краіне.

Рэдкалегія выяўленча-

Віктар Дзяменцёў за два гады на Барысаўскай фабрыцы піяніна добра авалодаў прафесіяй устаноўшчыка. НА ЗДЫМКУ: В. ДЗЯМЕНЦЁЎ за ўстаноўкай клавiятуры.

Вялікія клопаты праяўляе рабочы камітэт саўгаса «Долгаўскі» Кіраўскага раёна аб адпачынку рабочых. За апошні год у дамах адпачынку і ў санаторыях правалі свае водпускі дзесяткі працаўнікоў. Толькі што вярнулася з санаторыя цялятніца Лідзія Дзямян'яна Макаева.

га мастацтва Дзяржаўнага выдавецтва БССР рытуе да друку фотаальбом «Люблю цябе, Мінск». Новая кніга раскрыве перад чытачамі ўсе бакі жыцця нашай сталіцы. Тэксты да фатаграфій будуць дадзены на некалькіх мовах.

Камісія бонскага бундэстага па пытаннях знешняга гандлю прыняла пярэае рашэнне: яна выступіла супраць пазіцыі заходнегерманскага ўрада адносна экспарту сталёных труб у Саветскі Саюз.

У Польшчу, Англію і Канаду адпраўлены перасоўныя выстаўкі мастацкіх фатаграфій, аўтарамі якіх з'яўляюцца актывісты Беларускага таварыства дружбы і культурных сувязей і зарубажнымі краінамі.

3 году ў год пашыраецца сетка прафсаюзных адраўніц рэспублікі. Пад Мінскам пачата будаўніцтва яшчэ аднаго санаторыя. У санаторыі імя Леніна ў Бабруйску, вядзецца будаўніцтва новай водагразелячэбніцы. На беразе возера Нарач у канцы года ўвойдзе ў эксплуатацыю дом адпачынку на 365 месц.

У нумары:

- Народа па пытаннях сельскай гаспадаркі ў Крамлі.
- Нарысы аб родным краі.
- Як і хто ствараў БНА.
- Чаму рашыўся на самагубства Ален Бамбар.
- АДН; Алімпіяда талентаў. Усе зручнасці для аўтатурыстаў.
- Казка і верш для дзяцей.
- Скандальная хроніка.

ПА ДАРОГАХ БЕЛАРУСІ

У ЧАС ЛЕТНІХ КАНКУЛ МАЛАДЫЯ ВУЧОНЫЯ БЕЛАРУСКАГА ДЗЯР-
ЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ПАБЫВАЛІ У СВАІХ ВЁСКАХ АБО ВАНДРАВЛІ ПА
РОДНАМУ КРАЮ. САБРАЎШЫСЯ ПОТЫМ ЯНЫ ПАДЗЯЛІЛІСЯ СВАІМІ УРА-
ЖАННЯМІ І ДУМКАМІ АБ ТЫМ, ШТО УБАЧЫЛІ У РОДНЫХ МЯСЦІНАХ І У
ПАХОДАХ. ІХ РАСКАЗЫ АБ ПАДАРОЖЖАХ І СУСТРЭЧАХ З ЗЕМЛЯКАМІ ЗА-
ПІСАЎ АНАТОЛЬ ПЁТУХ.

недалёка стаіць на дарозе дзяў-
чына і разгублена пазірае на
нас. Відаць, яна падумала ня-
добрае. Мы прыгладжваем ва-
ласы і, вінаватыя, ледзь стрым-
ліваючы смех, пазіраем адзін на
другога. Валодзя мне ціха шэп-
ча:

— Гэта наш доктар, дарэчы,
твая суседка. Тут у нас новую
бальніцу пабудавалі. Усё, брат,
гэты доктар вылечыць можа,
толькі не сэрца, дружа!

І яго вочы па-
змоўніцку жму-
рацца.

У доктара сіня
вочы і цёмныя
валасы буйнымі
завіткамі скацілі-
ся на плечы. Яна
не чула таго, што
паведаміў мне
Валодзя, і я з сур'ёзнай цікаў-
насцю пытаю яе:

— Чым вы, доктар, сэрца ле-
чыце?

— Яна, стаішы ўсмяшку, у тон
мне адказвае:

— Усім, што даюць навей-
шыя дасягненні медыцынскай
навуцы. У нас ёсць рэнтгенаўскі
кабінет, навейшая апаратура, хи-
рургічнае аддзяленне...

Валодзя перабірае яе:

— Во, во! Я ж кажу, як толькі
сэрца лячыць, дык доктар ад-
разу пра нож успамінае.

І на яго твар ляжыцца цень
пакуты. Яна смяецца з высёлай
абьякавасцю, а мне здаецца,
што за гэтым хаваецца дзівочае
спачуванне да хворага сэрца,
для якога дзяўчына, відаць,
ужо ведае найлепшае зельле.

Нейкі момант мы ідзем моўч-
кі, разглядаючы навакольныя
прасторы. Каля вёскі на ўз-
межках, дзве дзяўчыны збі-
раюць кветкі.

— Чые гэта дзяўчаты, Валод-
дзя?

— Дзяўчаты нашы, браток. А
збіраюць яны кветкі.

— Бачу, што кветкі, а не ка-
ноплі.

— Бачыш ды, відаць, не ўсё
разумееш. Надыйшло ж купал-
ле. Можна з тых кветак і на
твае вароты каторая з гэтых
дзяўчат вянок зачэпіць, а то і
два, можа здарыцца...

...Яшчэ не так даўно паміж
нашай вёскай Зарэчка і раён-
ным цэнтрам Брагін ляжала не-
праходнае Вядзьмячае балота.
Людзі клялі яго, падохалі ім
дзяцей. Трава і тая тут не рас-

ла. Толькі санліва гойдаўся шэ-
ры мох, хаваючы пад сабою бяз-
донне рудой вады. А папы і
сена заўсёды не хапала. Бабу-
лі ж лічылі, што ў тым балоте
ведзьмы жывуць, якія кароў
выдойваюць. І купальскай ноч-
чу апляталі крапівою вароты,
каб ведзьмы з балота ў хлявы
дарогі не знайшлі.

Мне добра відаць цяпер тое
Вядзьмячае балота. Яно зялё-
ным морам пасаваў разліваецца
далёка, хаваючы свае берагі не-
дзе там, за небасхілам. Па ім
пралёг роўны канал. Здалёк ён
здаецца шырокай дарогай.

На бліжнім ускраі былога ба-
лота відаць дахі жывёлагадоў-
чай фермы. Адтуль імчыць да
вёскі бела-жоўта-блакітная ма-
шына. Трохтонны малакавоз
праносіцца міма. Шафёрская
дзівочая рука імпэтна памахала,
і машына знікла за паваротам.

...З Гомеля ў Мінск я ляцеў
самалётам. Быў ясны дзень, і
добра відаць былі прасторы род-
най зямлі, расквашаныя зялёны-
мі палямі, сінімі лясамі, блакіт-
нымі істужкамі рэк і новымі
чырвона-белымі пасёлкамі.

Я думаю аб тым, што наш ча-
лавак стаў гаспадаром усяго гэ-
тага, уззунена і без трывож гла-
дзіць у заўтрашні дзень, у бу-
дучыню. Мой сусед крапуў мя-
не за плячо і рукою паказаў у
акно. Маўляў, глядзіце, такую
красу не часта ўбачыш...

Золата сонца сыпалася на
мяккую зеляніну бласкрайніх
прастораў роднай зямлі.

Васіль ПРОТЧАНКА,
выкладчык Беларускага
дзяржаўнага ўніверсітэта
в. Зарэчка,
Брагінскага раёна.

ЦУДОЎНЫ ВЕЧАР

Няма лепшых дарог, чым тыя,
што бягуць па роднаму краю ў
дарагія з дзяцінства мясціны.
Яны будзяць успаміны і абя-
цаюць сэрцу хвалоючыя сустрэ-
чы. Пасля даўняга і нядаўняга
расстання з імі аднолькава доў-
гімі здаюцца гадзіны і минуты,
што надзіва марудна цягнуцца ў
цягніку і аўтобусе, пакуль не ўба-
чым тых месц.

Мякка шуршыць асфальт пад
коламі аўтобуса. Пачаліся знаё-
мыя мясціны. Як заўсёды, стру-
меніцца ціха і роўна рэчка Кот-
ра. Над ёю, каля самай шашы, на
вялікім шэрым камні п'едэстале
застыла гранітная фігура парты-
зана. Схілілася непакрытая гала-
ва, а рукі моцна сціснулі зброю.

Вуліца вёскі блішчыць асфаль-
там, недзе звонка цокаюць пад-
ковы і весела перастукваюць ко-
лы фурманкі. Пахне сырадром і
свежай цаглянай кладкай. Вось я
і дома.

Адведваюшы матчыных пачасту-
нкаў, я пайшоў у клуб. Сёння на-
дзейшоў традыцыйны вечар, у які
па даўняй умове злітаюцца сю-
ды тыя, каго родная вёска пасла-
ла на заводы і фабрыкі, хто
скончыў інстытуты і тэхнікумы,
пайшоў у навуку. У клубе сабра-
лася некалькі дзясяткаў чалавек.
Сярод іх токары, тэхнікі, настаў-
нікі, інжынеры, урачы, студэнты,
аспіранты, аграномы. Калі мы
прайшлі ў расчыненыя дзверы,
ужо кружыліся ў заліхвацкай
польцы дзсяткі пер. Сярод іх
многа яшчэ зусім маладых. Вось,
крыху адкінуўшы назад галаву і

ўсміхаючыся толькі
кі вачыма, кру-
жыцца ў пары з
шафёрам Васілём
Ала Варанковіч —
студэнтка Ленін-
градскага меды-
цынскага інстытута.

У светлых сук-
ценках лёгка і прыгожа пралята-
юць Ліля Яскевіч і Ірына Гіль.—
адна студэнтка політэхнічнага, а
другая—медыцынскага інстытута.
Напарнік Томы Варанковіч, буду-
чай настаўніца, заўзята выстуквае
і падпявае. А яна прыгожая,
стройная, у квяцістай сукенцы,
хуткая і плаўна кружыцца, нібы
веснавы матылёк. Толькі абарва-
лася імклівая полька, а ўжо заві-
нела песня.

Песню змяніў павольны вальс.
Паплылі пара за парай. Я вый-
шаў на веранду, дзе звычайна
сядзелі аматары шашак і шах-
мат. Некалькі чалавек схіліліся
над столікамі. У крэсле, падсу-
нуўшы бліжэй настольную лампу,
чытаў нешта стары Іосіф. Ён заў-
важыў мяне, пасадзіў побач.
Зняўшы акуллары, ён звярнуўся
да мяне:

— Чытаў я тут аб розных краі-
нах і маладыя гады ўспамінаў...
Быў час, і я думаў, што недзе
там бліны на варотах вісяць. Ка-
лісьці паслухаў я вярбоўшчыка,
падаўся ў Амерыку. Працаваў там
і ў горадзе, і ў фермераў. Рукі
моцныя былі, і галодны не быў.
Толькі не мог прывыкнуць, не
мог, сынку, у чужым краі гнязда
звіць. Рукі мае і сам я там быў,
а душа — яна тут засталася. Не
давала яна мне спакою ні днём,
ні ўночы. Не стрываў я... Чуеш,
зноў песню завялі. Ладна пняць...

Прышлося, пакуль дамоў да-
біраўся, папрацаваць і ў Фран-
цыі, і ў Германіі, і ў Бельгіі. Уся-
го было. Не пытай сынку, як там
жыў, бо ўрэшце дамоў вярнуўся.
Не на багаты хлеб, не на баць-
каву спадчыну. Не лёгка тыя
гады пасля вайны было... Але
спакойнай на душы стала. І не
крыўдаваў, калі хлопцы-птушаня-
ты, схаваюшыся за плот, спявалі:

Вазіў Осін наш за мора
Свае лапці, сваё гора.
Пахадзіў ён бездарож
І вярнуўся басанож.

— Мо й ты быў сярод іх? Маў-
чы, маўчы, сыноч, было. Цяпер
стары Іосіф на жыццё не скар-
дзіцца. Пенсію атрымліваю і за-
рабляю добра. Кожны раз пры-
ходжу ў клуб, калі вы злітаеце-
ся. Гляджу я на вас і думаю, што
вы знайшлі, без далёкіх дарог,
без турбот тое, аб чым я ў вашы
гады і не марыў. Толькі трэба, каб
вы, сыноч, разумелі, што бацькі
і дзяды вашы не дарэмна жылі.

Стары хавае ў кішэнь акуллары,
бярэ мяне за локаць.

— Пойдзем, паглядзім на іх.
Папрашу, хай яшчэ што спяюць...

К. ПЯТАКОЎ,

аспірант БДУ імя Леніна.
в. Новы Двор,
Гродзенская вобласць.

Фотаэцюд Я. КАМАРОВА.

ўратавала дзяцей ад жабрацтва.
Шасцёра з іх маюць цяпер вы-
шэйшую адукацыю. Старэйшы
сын—кандыдат навук, другі збі-
раецца абараняць кандыдацкую
дысертацыю.

Такіх прыкладаў можна пры-
весці вельмі многа. Яны сведчаць
аб тым, што адыйшла ў нябыт
тая старая вёска, якая, як вост-
раў сярод балота, была адрэзана
ад свету, марнела ў нястачах і
хваробах. Але нікому не было
справы да «хлопцаў з крэсаў
усходніх». Цяпер наша вёска ста-
ла паважанай. Да яе прыслухоў-
ваюцца, аб ёй клопоцяцца. І гэта
зусім не дзіўна, бо ў міністэр-
ствах, у партыйных арганізацыях,
і ў іншых установах працуюць пе-
раважна сялянскія сыны і дачкі,

якія паважваюць і ведаюць клопа-
ты хлебабога.

Нядаўна я сустраўся з нашым
суседам Міхамам Кароткім. У
1939 годзе чацвёрта яго дзцяк:
Іван, Мар'я, Юлія і Соф'я паеха-
лі ў Амерыку шукаць сваёй долі.
Стары сумуе па іх, яго стомле-
ныя вочы падоўгу затрымліваюць
на суседскіх сынах і дочках,
якія прыязджаюць да сваіх баць-
коў. Ён паціскае маю руку, апус-
кае пачырванелыя вочы і ціха
пытася:

— Ты памятаеш маіх!
Я адказваю, што памятаю, што
яны мала чаго старэйшыя за мя-
не.

— Адпраўляў іх, думаю, што
разумнейшы за іншых, а жыццё—
яно не той цяпер сцежкай пай-
шло. Ды хто гэта думаў, што свет

так перавернецца і дзеці Галенка-
вых і Калубовічаў у вялікую наву-
ку пойдучы! Відаць, не суджана
мне на старасці на дзцяк сваіх
парадавацца.

Я хачу развясць цяжкія думкі
стараго. Я кажу яму, што можа і
ён сваіх дачкаеца. Ён пазірае
міма мяне, некуды ўдалачынь.

— Хто ведае. Толькі хачеў бы
я, каб яны там бацьку і зямлі
роднай не забывалі... Хай жа і
яны да радзімага ласку маюць.
Я адыходжу. Стары глэдзіць мне
ўслед, а затым здалёк доўга ма-
хае мне шашкай.

Ул. СТЭЦКО,
старшы выкладчык БДУ
імя Леніна.

в. Гравава,
Мастоўскі раён.

КРАСА РОДНАЙ ЗЯМЛІ

Калісьці мы, хлапчукі, дапа-
магалі коноху дзеду Мацвеем га-
няць табун на ўлессе. Там раз-
водзілі велізарны касцёр. Ад-
нойчы адзін з нас сказаў:

— Ой, дзед, глядзі, як ярка
гарыць.

— Прыгожа! Толькі бывае
ярчэйшы агонь. Вось вырасцець,
паляціце высока, высока, возь-
меце там, у небе зорчына свят-
ло і прымчыце яго ў наша ся-
ло. О, тады ўсюды будзе так
светла, усё асвеціць і абгрэе
той зорчын агонь...

Наведваючы новую электра-
станцыю, якая пабудавана на
тым самым месцы, дзе калісьці
гарэл нашы агні, я ўспомніў
дзеду Мацвеем. Мяне знаёміць з
электрастанцыяй Чуйка Уладзі-
мір—мой аднагодак. Ён правод-
зіць мяне да вёскі. Аглянуў-
шыся на электрастанцыю, Ула-
дзімір раптам пытае:

— А ці памятаеш ты казку
дзеду Мацвеем аб зорчыным
святле?

— А як жа! Зорчын агонь
цяпер у нас не толькі свеціць
і грэе, але і поіць жывёлу, ма-
лоціць зерне, меле хлеб і пі-
ліць дошкі.

Некаторы час ідзем моўчкі.
Аднекуль даносіцца дзіцячы
спеў. Звонкія паўнашчырыя
дзіцячыя галасы пняць аб на-
шай Беларусі.

— А памятаеш, Васіль, як мы
с табой калісьці за голуба па-
біліся?

І ён злёгка ткнуў мяне кула-
ком у грудзі, абхапіў накрыв.
Мы тузаліся з ім, пакуль абодва
не паваліліся на жывы ўзме-
жак. І толькі тады ўбачылі, што

ДРУГАЯ МАЛАДОСЦЬ

Другую маладосць перажывае
мая родная вёска. Справа не ў
тым, што чалавек сыты і апрану-
ты, што на помач яму прыйшлі
машыны. Гэта ўжо стала звычай-
ным, будзённым. Просты чалавек
адчуў сябе гаспадаром жыцця,
вольным птахам. Разгнуўшы спі-
ну, ён стаў бачыць не толькі свой
двор, свой загон. Ён бачыць і
турбуецца цяпер і за другіх лю-
дзей. Карацей кажучы, назаўсёды
адыйшла ў нябыт старая сялянская
псіхалогія, сфармуляваная ў вы-
разах: «Мая хата на ўскраю»,
«Хоць вузкая палоска, ды мая».
«Усмяшка на твары, а за пазухай
камень».

Хто думаў раней аб бедняках
Лукашэвічу Паўлу, Чартку Уладзі-
міру, Ельшэвічу Мікалаю і ін-
шых! А цяпер узляліся яны буда-
ваць новыя дамы, і ўся вёска да-
памагае ім.

...Калісьці Стэцко Уладзімір,
вяртаючыся з хлапчукамі з вузкай
паласы арандаванай зямлі, угло-
с

і ў думках праклі-
наў сваю долю і з
сумам пазіраў на
сваіх басаногіх
хлапчанят, якія ад
стомы засыналі на
хаду. Чакала іх

звычайная вячэра: гуркі, расол,
бульба. Малако ўсё ішло на капей-
ку: трэба ж арэнду плаціць. Тачы-
ла бацьку сумная думка: куды пойд-
дуць хлопцы, як падраснуць! Але
прышоў шчаслівы дзень і ў ха-
ту бедняка. Спятыйце стараго аб
яго сынах, і вы ўбачыце, як зага-
рацца яго вочы агеньчыкамі ра-
дасці. Чацвёрта з іх атрымалі вы-
шэйшую адукацыю, іншыя сталі
паважанымі рабочымі і калгасні-
камі. Сярод іх — выкладчыкі ўні-
версітэта і педінстытута, настаў-
нік, лётчык і іншыя спецыялісты.
І гэта не толькі ў сям'і Стэцко і
не толькі ў нашай вёсцы. У су-
седніх Варонічах толькі трыццаць
двароў, а больш чым трыццаць
чалавек з гэтай вёскі атрымалі
вышэйшую адукацыю.

Сям'я Паўла Дзімітравіча Га-
ленкі налічвала шаснаццаць чала-
век. Дзеці Паўла батрачылі, ха-
дзілі ў падпаскі, няньчылі сусед-
скіх дзяцей. Тупілася сям'я ў ста-
рой хацінцы, хлеб не заўсёды
гасціў на стале. Савецкая ўлада

Самы страшны з акіянаў

Доктар Бамбар пасля свайго гераічнага падарожжа.

«...Ніхто не можа і не павінен рызыкаваць жыццём інакш, як для грамадскай карысці». У чалавека, які сказаў гэта, — рэпутацыя аднаго з мужнейшых людзей нашага часу. Бездакорнае імя. Аднак, вынаходлівы розум. Ён «здуманы» прыродай на мафу-саілаў век і, можа, таму не бярог сябе і так дзёрзка кінуў выклік лёсу дзесяць год таму назад.

Ален Бамбар перасек Атлантычны акіян у адзіноцтве на гумавай надуўнай лодцы. Ён сапраўды аказаўся за бортам карабля па ўласнай волі, без ежы. Ён даказаў, што чалавек, які перамог уласны адчай, пераможа і акіян, знойдзе ў акіяне ўсё неабходнае, каб жыць і весці цяжкую барацьбу за выратаванне: усе 65 дзён плавання ён харчаваўся сырой рыбай і піў дажджавую або марскую ваду.

І раптам кароткія, перарывістыя фразы: «Я выпрабаваў усё. Але я разароны. Мне застаецца толькі знікнуць». Гэта — з п'яма да жонкі. І апошняе намаганне, маленне: «Няхай жонка прадасць маё судна, каб мець магчымасць пракарміць маіх траіх дзяцей».

Я даведаўся аб трагічным кроку, на які рашыўся Бамбар, знаходзячыся ў французскім гарадку Лаваль. На рэстараным століку ляжаў пакамечаны нумар «Франс-суар». На адной са старонак — вялікі партрэт добрага Доктара Алена Бамбара, чалавека, якому не мінула яшчэ і сарака год. Я ні минуты не сумняваўся ў тым, што доктар Бамбар прад-

прыняў новы бясстрашны выпад супраць смерці на акіяніцкіх прасторках.

Але на гэты раз усё аказалася інакш: Ален Бамбар плыў цяпер па больш страшнаму акіяну — акіяну падласці і нянавісці, фанатэрыі, судовага кручкатворства і банкаўскіх махінацый. Усё гэта аказалася больш жахлівым, чым стыхія Атлантыкі, чым штормы Біскайскага заліва. Доктар Бамбар сутыкнуўся з адцаем такога гатунку, які забівае хутчэй за любыя фізічныя нястачы...

Што ж здарылася з Аленам Бамбарам? Што прымусіла яго рашыцца на самазабойства? Дзесяць год назад журналісты жар-

тавалі з прычыны таго, што парыйскі студэнт-медык страціў за адзін атлантычны «рэйс» на шасціметровай лодцы «Ерэтык» 25 [Заканчэнне на 4-й стар.]

Лісьмы здалёку

Паважаная рэдакцыя!
Вялікае дзякуй за вашу пашылку з кнігамі і календар. Мяне асабліва цікавяць кнігі пра маю Радзіму, якую я пакінуў 53 гады назад. Шкада, што я зусім стары і не змагу ўжо наведаць маю дарагую краіну. З задавальненнем чытаю кніжкі, у якіх расказваецца аб дасягненнях савецкага народа. Жадаю вам усім добрага здароўя.

ЗША. А. Н.

Паважаныя таварышы з «Голасу Радзімы»!
У сваім пісьме да мяне вы просіце расказаць пра Араў Парк. Араў Парк — гэта прыгожае курортнае месца на беразе вялікага возера. Араў Парк цяпер належыць прагрэсіўнай арганізацыі, якая купіла яго 15 год назад. Грошы на яго пакупку далі самі рабочыя, хто колькі мог. Мы стварылі сваю бібліятэку, у ёй кнігі прагрэсіўных пісьменнікаў розных краін. У летнія месяцы рабочыя прыязджаюць сюды на два-тры тыдні, каб адначыць і падыхаць чыстым горным паветрам.

У той жа час царкоўнікі набылі сабе курорт у суседнім штаце. Паставілі царкву, дом алкагольных напіткаў. Усім гэтым завалодалі прыезджыя белагарэцкія дзень і ноч яны паклёпнічаюць на Савецкі Саюз, крычаць і з амбона і ў гучнагаварыцель, што Савецкая Расія пагражае нам вайной.

Я не належу да таго белагвардзейскага балота. З першага дня рэвалюцыі я дапамагаў рускаму народу, колькі мог.

Мая радзіма — вёска Карачын Брэсцкай вобласці. Яе я пакінуў у 1913 годзе і разам з тысячамі такіх жа абяздоленых паехаў у Злучаныя Штаты Амерыкі. Прыехалі ў Дэтройт, але работы там не было і нам прыйшлося ехаць на вугальныя шахты. Тут я працаваў 29 год.

Давалася мне і паваяваць у першую сусветную вайну, хаця на фронт пайшоў не па сваёй волі, а па мабілізацыі. Жыццё пражыў даўгае, але добрага было мала. Вельмі хочацца хоць на старасці год убачыць Радзіму. Там у мяне яшчэ жывуць дзве сястры.

Ужо ў другі раз чытаю кнігу пра партызанскую барацьбу на Беларусі. З захваленнем даведваюся, як партызаны змагаліся з праклятым ворагам на маёй роднай Брэстчыне. Не магу без слёз чытаць кнігу аб партызанскай барацьбе, якая называецца «Нюрэмльчы лес».

Жадаю вам усяго добрага.
Іван КУЛІНІЧ.

ЗША.

Аднойчы тэхаскаму нафтапрамыслоўцу стала дрэнна. Ён скапіўся за сэрца і закрычаў жонцы: «У мяне, здаецца, інфаркт. Ну, не стой жа без справы! Ідзі купі мне бальніцу!».

ЗА-ЗА ГАБОР І МІСТЭР МАГУ

БЭЛЬ-ЭР (КАЛІФОРНІЯ). Вядомая кінаактрыса За-За Габор славіцца не толькі сваёй залатой тырай, якую яна носіць раніцай, пурны пурны парыком і штучнымі вейкамі з футры шыншылы. Усе, хто знаёмы з галівудскай зоркай, не могуць не дзівіцца яе любові да жывёл.
Містэр Магу, любімы іоркшырскі тэр'ер артысткі, носіць ашэйнікі толькі з дарагімі каменнямі. Запаветнае дрэва ў садзе, ля якога Містэр Магу мае прывычку ўзімаць ножку, знаходзіцца пад асобым наглядом садоўніка. Апрача таго, ад дома да дрэва вядзе спецыяльны крыты бетаніраваны ход на выпадак дажджу.

ПАД ДУЛАМІ ВІНТОВАК, ПАД СТРАХАМ СМЕРЦІ— ТАК СТВАРАЛІ ГІТЛЕРАЎЦЫ АРМІЮ «БЭКАСЫХ»

... Быў пахмурны асенні дзень 1942 года. Я сядзеў у невялікім пакойчыку. Дзе размяшчалася вясковая бальніца, і прымаў хворых. Раптам з калідорчыка пачуўся страшэнны крык. З'явіліся гітлераўцы і пачалі збіваць хворых людзей. Разам з імі былі і «нашы» беларусы — Іван Сіцько і Дэйлід. Тады іх цяжка было адрозніць ад фашысцкіх вылюдкаў. Яны былі ў форме паліцаў, з пісталетамі, страшэнныя, нібы звар'яцелыя. Сіцько забіў жонку і васьмігадовую дачку былога старшыні калгаса Шукала, а Дэйлід (ён стаў начальнікам раённай паліцыі) даваў указанні, як і з кім распраўляцца далей.

На мяне Дэйлід данёс гітлераўцам, што я лячыў раненага партызана Уладзіміра Кобелева, і з гэтай прычыны галаварэзы з'явіліся да мяне.

— Дзе Кобелеў? Не адкажаш — прыкончым цябе. Дзе партызаны?

Я, зразумела, нічога не сказаў ні пра Кобелева, ні пра ін-

шых партызан, якіх ведаў. Мяне арыштавалі і кінулі ў Слуцкую турму. Там я даведаўся, што, не знайшоўшы ў Амгавічах партызан, каты спалілі вёску. Праз некаторы час сваякі выкупілі мяне за вялікія грошы ў гітлераўцаў, і я зноў працаваў у вясковай бальніцы.

У канцы 1943 года і пачатку 1944 года фашыстам стала зусім гарача пад партызанскімі ўдарамі. Ляцелі пад адхон гітлераўскія эшалоны, гаралі іх склады, партызанская куля ўсё часцей насцігала фашысцкіх катаў.

Фюрэраўскія «заваўнікі» не ў сілах былі справіцца з нарастаючым партызанскім рухам. Яны звярнуліся за дапамогай да сваіх памагатых — нацыяналістаў — і разам вырашылі стварыць так званую «армію» — «Беларускую краёвую абарону». Нацыяналістычныя верхаводы — Астроўскі і Кушалі — атрымалі чарговыя даручэнне акупантаў. Пачалася падрыхтоўка да стварэння «краёвай абароны».

У сакавіку месяцы 1944 года ў гарадах і вёсках Беларусі з'явіліся звароты, падпісаныя Радаславам Астроўскім і Францішкам Кушалем. У іх гаварылася, што «ў мэтах вызвалення Беларусі і барацьбы з бальшавізмам ствараецца «Беларуская краёвая абарона». Прызываюцца ўсе мужчыны ва ўзросце ад 20 да 40 год. Усім, хто атрымае павестку, тэрмінова з'явіцца на ўказаныя пункты для праходжання камісіі і фарміравання ў батальёны «краёвай абароны».

Людзі беглі ў лес, і толькі тых, хто не паспяваў гэта зрабіць, каты сілай цягнулі ў паліцэйскія ўчасткі. Некаторыя людзі добраахвотна ўрадавалі сябе: адсякалі пальцы, кісці рук, але не ішлі за фашысцкімі галаварэзамі.

Мяне павестка напаткала ў Мінску. Тады я працаваў участкавым урачом у адной з паліклінік горада.

Па ўсім горадзе былі развешаны надпісы на нямецкай мове: «Усё для немцаў». Для іх — магазіны, лазні, клубы. Для беларусаў жа — турмы і камеры катаванняў. Людзей катавалі ў будынках інстытута народнай гаспадаркі і ў бібліятэцы імя Леніна, у школах і паліцэйскіх участках.

У адзін з сакавіцкіх дзён 1944 года паліца і немцы з'явіліся ў пажарку, куды выкінулі мяне фашысты, калі я захварэў тыфусам. Я адказаў, што я яшчэ не аправіўся пасля хваробы. Але каты нічога не хацелі слухаць. Я вымушаны быў ісці на работу ў медыцынскую камісію па вярбоўцы беларусаў у «краёвую абарону».

Штаб і казармы БКА знаходзіліся ў Мінску, непадалёку ад Чэрвенскага базара, у двухпавярховых драўляных бараках.

Калі медыцынская камісія пачала сваю работу, дзесяткі людзей прыходзілі да мяне і прасілі вызваліць ад вярбоўкі. Памятаю, увайшоў малады хлапец. Ён узмаліўся:

— Доктар, вызваліце. Усё аддам...

Але я бачыў і іншых людзей. Гэта астроўскія, кушалі, рагулі і падобнае на іх усялякае атрэб'е. Яны ішлі на ўсё, а калі адчулі, што гітлераўскі карабель ідзе на дно, ліхаманкава пачалі рыхтаваць сабе выратаванне. З надзеяй глядзелі яны на ствараемую «краёвую абарону». Але пралічыліся. Нацыяналістам удалося сабраць невялікія групкі, якія яны называлі «батальёнамі». Але як прымусяць гэтых людзей страляць у сваіх жа землякоў? Каты бяліся, што пасля таго, як яны дадуць зброю ў рукі гэтых навабранцаў, апошнія накіруюць яе супраць іх саміх.

Мне давалася назіраць аднойчы такі выпадак: фашысты пад моцнай аховай гналі так званы «Мінскі батальён» на барацьбу з партызанамі пад Дзяржынск. Зброю ж везлі ззаду, у павозках. Задуманая катамі аперацыя правалілася. Мала дапамаглі і «натхняльныя» прамовы Радаслава Астроўскага, калі ён, акружаны эскортам гітлераўцаў, гарлавіў з высокіх трыбун, звяртаючыся да «краёўцаў», або яшчэ як іх называлі «бэкасых».

— Вы павіны верна служыць Адольфу Гітлеру! Памятайце, што ён аясе вызваленне Беларусі...

Праўда, у кожным «батальёне», асабліва ў Заходніх абласцях Беларусі, былі верныя службкі Астроўскага, ярыя здраднікі і бандыты. Вымуштраваныя Кушалем, яны ў час карных экспедыцый палілі беларускія вёскі, рабавалі насельніцтва, вешалі і расстрэльвалі мірных грамадзян. Добра ведалі Кушалі — гэтага фашысцкага выкармыша — і мінчане. Пры адным яго з'яўленні людзі з жахам уцякалі. У лютлага крывавага ката ператварыўся гэты падонак у гады вайны.

Пад магутнымі ўдарамі Савецкай Арміі фашысты пакаціліся на Запад, у сваё звярнае логава. І мяне нацыяналісты прымусілі ўцякаць разам з імі. Я цягнуўся некаторы час у іх або-зе, дайшоў да Дзяржынска, але пры першым жа зручным выпадку ўцёк да партызан.

Я. МІРОНЧЫК,
урач другой Гродзенскай аб'яднанай бальніцы.

СКАНДАЛЬНАЯ ХРОНІКА

КАНЕЦ ШЛЮБНАГА САЮЗУ

Да самага апошняга часу містэр Хітэр Джэнер быў цвёрда ўпэўнены, што франка-англійскае адзінства непакіснае. Мала таго, уесь яго фінансавы дабрабыт трымаўся на гэтым адзінстве. Справа ў тым, што містэр Джэнер быў уладальнікам шлюбнай канторы ў Лондане, якая спецыялізавалася на ўладкаванні шчасця англічанак з французамі і наадварот. Бюро працвітала. Аб'явы тыпу «англійчанка сярэдніх год з п'якарняй шукае мужа французца, спецыяліста па выпечцы булчак», прыносілі свой плён. Здавалася, што справы будуць працвітаць у канторы і надалей, бо за апошнія дзесяць тысяч год людзі толькі і рабілі, што жаніліся і разводзіліся.

Але палітыка аказалася мацнейшай за шлюбны па разліку. Па намаганню англійскага ўрада, глыбока абражанага адмаўленнем Францыі дапусціць Вялікабрытанію ў «Агульны рынак», містэр Джэнер вымушаны згарнуць справы.

У канторы адбываліся жахлівыя сцэны.

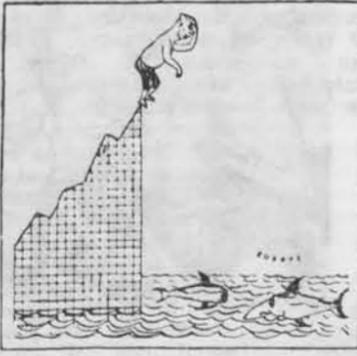
— Дазвольце, — усхліпвала адна англійская кліентка, — вы знайшлі мне цудоўнага мужа. А цяпер... Вы ж мне абяцалі шчаслівае жыццё!

— Прабачце, міс Гінес, Францыя таксама абяцала нам уступленне ў «Агульны рынак»...

— Што ж гэта такое? — разводзіў рукамі другі кліент. — Яшчэ тыдзень, і я б прызначыў заручыны з гэтай дамай, прабачце, забыў яе імя. Тая, што з бакалейным магазінам у Вішы. Гэта ж скасаванне шлюбнага абяцання!

— Нічога не зробіш, — адказваў забіты горам містэр Джэнер. — Францыя таксама расстроіла нашы заручыны з ёй. Будзем жа патрыётамі і адкажам на палітычнае гальскае каварства каварствам шлюбным. Разарзем матрыманіяльныя адносіны з Францыяй. Няхай старыя французскія дзеўцы і падагрычныя халасцянкі паспрабуюць абыйсціся без Англіі! Няхай шукаюць сабе спадарожнікаў жыцця ў «Агульным рынку», а мы адкажам умацаваннем шлюбных адносін з краінамі Садружнасці нацый і з краінамі «сямёркі», якія не ўваходзяць у «Агульны рынак».

Вось так, паводле паведамлення агенцтва Юнайтэд Прэс Інтэрнэйшнл, і здарылася, што містэр Хітэр Джэнер вымушаны быў згарнуць свой шлюбны бізнес.

Дыяграму росту беспрацоўя ў Англіі мастак Абу з газеты «Абсервер» паказаў у выглядзе скалы, з якой прэм'ер Макмілан намерваўся скачыць у вадаём з акуламі — «Агульны рынак».

Самы страшны з акіянаў

[Пачатак на 3-й стар.]

кілаграмаў вагі, але набыві сусветную славу. Слава — імгненная і ашаламляльная — не разбэсціла Бамбара, ён упарта ішоў да сваёй мэты, забыўшы толькі аб адным: «што перш чым працягнуць навуковую работу, пачаць у 1952 годзе, мне варта было забяспечыць сабе салідны рахунак у банку».

Рахунак у банку Бамбар не абзавёў, затое ў яго не было недахопу ў ідэях, мужнасці і энергіі. Бамбар шукаў, эксперыментываў і больш за ўсё быў заклапочаны тым, каб яго навуковыя даследы і адкрыцці прыносілі рэальную карысць ахвярам караблекрушэнняў, якіх налічваюць дзесяткі тысяч у год на прасторах сусветнага акіяна. Ён прынёс карысць, кіраваў так званай «аперацыяй па выжыванню», дабіўшыся забеспячэння суднаў спецыяльнымі надуўнымі выратавальнымі лодкамі, якія захавалі жыццё многім з тых, хто трапіў ва ўладу стыхій. Увосень 1958 года Бамбар напаткала няўдача: на гумавым плоце разам з сямю маракамі ён адважыўся ў буру перасячы граду скалы раёна Этэль. Плот быў перакулены хваляй, і пяць маракоў загінулі. Але Бамбар быў з імі да апошняй хвіліны: з імі на плоце, з імі ся-

род бушуючых хваляў — разам з экіпажам падаспеўшага выратавальнага судна ён шукаў сваіх таварышаў, пакуль была хоць іскра надзеі. Нават роўная рызыка і асабіста мужнасць не выратавалі Бамбара ад паклёпу і папрокаў. Ён мужна перанёс іх — наперадзе была вышэйшая мэта, намаганні, жыццёва важныя для тысяч і тысяч людзей.

Прыхільнікі Бамбара ўтварылі асацыяцыю «Сябры Алена Бамбара». Было куплена невялікае судна «Карыфена», на якім Бамбар зрабіў рад плаванняў. Членам асацыяцыі патрэбны былі сенсацыі, якія б цешылі фаназэрыю мецэнатаў, а Бамбар толькі працаваў у поце твару. Ён не патануў, не адкрыў новага матэрыяла, не нырнуў на глыбіню ў сто метраў так, каб разарваліся лёгкія. Ён распрацаваў «Карыфенай», як сваёй уласнасцю, выкарыстоўваючы яе для мэт навукі. Незадзвальнае фаназэрыстаў «Сяброў Алена Бамбара» расло, і ў жніўні 1962 года яно дасягнула мяжы: па іх патрабаванню судна «Карыфена» было арыштавана.

Бамбар разгубіўся. Без судна ў яго работа, а значыць, і жыццё не мелі сэнсу. Толькі вычарпаўшы ўсе маральныя сілы, ён рашыўся на самагубства, прыняўшы смяротную дозу снатворнага.

У шпіталі з вялікай цяжкасцю ўдалося вярнуць Бамбара да жыцця. Французскія газеты спадзілі аднесліся да яго спробы самагубства самагубствам. Але не больш таго. Побач з выказаннем спачування друкаваліся радкі, якія папракалі: ён, маўляў, наіўны летуценнік, чалавек не ад свету гэтага.

Не, Бамбар не толькі летуценнік, але і баец. Не «капрызнае дзіця» навукі, а яе працаўнік. Толькі падыйшоўшы да самага краю бяздоння, замуцаны цкаваннем з боку ўчарашніх сяброў, застаўшыся без сродкаў, не бачачы магчымасці тварыць і вынаходзіць, магчымасці пракарміць дзяцей, Бамбар рашыўся на крайнасць. «Такі быў адзіны выхад», — напісаў Бамбар у адным з развітальных пісьмаў. «Я паміраю, стаўшы ахвярай подласці, нянавісці...». І, нарэшце, самая пранзіліва па безвыходнасці фраза: «Вінаваты заўсёды толькі той, у каго няма грошай».

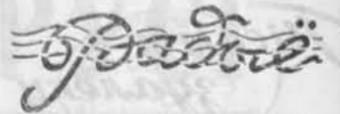
Іменна ў гэтым сэнсе трагічнага здарэння. Ва ўсім вінаваты людзі, тыя, хто аблытваў яго павучэннем грашовай залежнасці, хто хацеў паставіць яго інтэлект на службу сваёй карысці або фанабэрыі. Але тройчы вінавата грамадскасць, якая аддае таленты і розум вучоных, лёс адкрыццяў ва ўладу тых, у каго ёсць грошы. Гэта вельмі добра зразумелі і адчулі савецкія людзі, якія ўскладалі на адгукнуліся на паведамленне аб спробе самагубства доктара

Бамбара. «Нельга дапусціць, — піша з Харкава інжынер А. Ушарэнка, — каб чалавек, які адважыўся ў імя высякароднай мэты на пакутлівае адзіноцтва ў прасторах акіяна, аказаўся безабаронным і адзінокім перад тварам раўнадушных і жорсткіх людзей».

У гэтыя дні Бамбар працягвае атрымліваць мноства пісьмаў на розных мовах. Усклаяваны праўленнем клопатаў і дружбы, ён надрукаваў пісьмо ў адказ у «Пары-матч». «Я рызыкаваў сваім жыццём дзеля выратавання тысяч жыццяў невядомых мне людзей, — піша доктар Бамбар, — і сягоння, калі я пацярпеў караблекрушэнне, тысячы рук працягнуліся да мяне і выратавалі мяне». Ён гаворыць аб тысячых «сяброўскіх плячэй, на якія можна абзперціся».

Савецкіх людзей не магла пакінуць абыхавымі трагедыя доктара Бамбара. Характэрна, што аўтары пісьмаў думаюць аб тым, як дапамагчы яму, яго рабоце, у якой форме аказаць яму матэрыяльную падтрымку, каб яна была дарэчы, далікатнай і не зняважыла яго чалавечай годнасці.

Гэтыя клопаты савецкіх людзей аб адважным французскім вучоным — знак высокага прызнання яго працы, знак падзякі і выражэнне высякародных маральных асноў савецкага грамадства.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па серадах — ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалі 50,51 метра (ці 5490 кілагерцаў) і на хвалі 31,48 метра (ці 9530 кілагерцаў); па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалях 30,83 і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскім часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскім часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

АГЕНЦТВА ДРУКУ НАВІНЫ

ЮНЫЯ ТАЛЕНТЫ СІБІРЫ

На старонках маладзёжных газет Сібіры і Далёкага Усходу з'явіліся незвычайныя матэрыялы: задачы па матэматыцы і фізіцы. Сягоння над іх рашэннем працуе мноства маладых сібіракоў, якія сталі ўдзельнікамі 2-й Усесібірскай фізіка-матэматычнай алімпіяды.

У мінулым годзе вучоныя Сібірскага аддзялення Акадэміі навук СССР знайшлі цікавую форму пошуку і выхавання юнакоў і дзяўчат, якія правялі асабліва здольнасці ў галіне матэматыкі, фізікі і іншых тэхнічных навук. Таленавітых матэматыкаў трэба выяўляць яшчэ на школьнай парце — вырашылі вучоныя. Так нарадзілася ідэя правядзення алімпіяды. Старшыня аргкамітэта другой Усесібірскай фізіка-матэматычнай алімпіяды моладзі акадэмік Палагея Кочына расказала карэспандэнту АДН:

— Удзельнікі першага тура — вучні сярэдніх школ, рабочыя і сельская моладзь прышлюць свае рашэнні ў наш аргкамітэт. Пасля першага тура яго пераможцы з'едуцца ў абласныя цэнтры, каб паспрабаваць свае сілы ў другім туры ў прысутнасці вучоных.

Рад складаных задач па матэматыцы і фізіцы прапанаваны ўдзельнікам першага тура. Аднак колькасць выкананых задач — яшчэ не галоўнае. Галоўнае ў тым, наколькі арыгінальна ўжыве школьнік свае веды. У некаторых выпадках рашэнне ўсяго толькі адной задачы можа паслужыць пучэўкай на другі тур.

У 1963 годзе ў Новасібірску ў фізіка-матэматычнае вучылішча, якое працуе ў Акадэмігарадку, будзе прынята каля 300 таленавітых маладых сібіракоў.

МАТЭЛІ ДЛЯ АЎТАТУРЫСТАЎ

Вось ужо пяць месяцаў працуе Маскоўская кальцавая аўтастрада, якая акружае савецкую сталіцу. З адкрыццём аўтакольца рэзка скараціўся транзіт праз Маскву.

342 збудаванні створаны на гэтай трасе. Тут і масты рознай велічыні, і шляхаводы, і аўтобусныя павільёны. А ў бліжэйшы час уступаць у строй два першыя матэлі, пабудаваныя на перасячэннях «ольца з Мінскім і Сімферопальскім шас».

У матэлі сканцэнтравана ўсё, што трэба для абслугоўвання аўтамабіліста. У адрозненне ад размешчаных у маляўнічых мясцінах летніх кемпінгаў сталіцы (у Астанкава, Бутава, Еліна) матэлі разлічаны на круглагадавую работу.

Рух на Маскоўскай кольцавай аўтастрадзе з месяца ў месяц становіцца ўсё больш інтэнсіўным. Павялічваецца колькасць турыстаў савецкіх і зарубежных, якія наведваюць Маскву. Таму будаўніцтва матэляў будзе працягвацца. На чарзе — комплексы на перасячэнні кольцавай аўтастрады з Яраслаўскім, Ленінградскім і Нова-Разанскім шас».

АГЕНЦТВА ДРУКУ НАВІНЫ

КУТОК

ДЛЯ МАЛЕНЬКІХ

Вайна званоў

Джані РАДАРЫ

«Як толькі мая пушка стрэльна, ворагі пабягуць ад нас і будуць бегчы да самага Месяца».

І вось наступіў гэты момант. Звышпушка нацэлілі на праціўніка. Мы заткнулі вушы ватай, таму што ад выстрала маглі лопнуць барабанныя перапонкі. Звышгенерал Хвастунне Стральбуне Топаткрыкуне загадаў: «Агоны!».

Артылерыст націснуў кнопку. І нечакана ўздоўж усяго фронта разнёсся працяглы магутны звон: «Дзін! Дон! Дан!».

Мы вынулі вату з вушэй, каб лепш пачуць. «Дзін! Дон! Дан!» — грывела звышпушка. Стотысячагалосае рэха паўтара-ла ў гарах і далінах: «Дзін! Дон! Дан!».

— Агоны! — у другі раз крыкнуў Звышгенерал. — Агонь, тысяча д'яблаў!

Артылерыст зноў націснуў кнопку. І зноў над траншэямі разліўся святочны звон. Здавалася, што адначасова загаварылі ўсе званы нашай радзімы. Раз'юшаны Звышгенерал стаў рваць на сабе валасы і рваў да таго часу, пакуль на галаве ў яго застаўся толькі адзін волос.

Потым раптам наступіла цішыня. І вось тады па нейкаму сігналу з другога боку фронта раздалося ў адказ выслае аглушальнае: «Дзін! Дон! Дан!».

А вы павіны ведаць, што камандуючы праціўніка Смерцьмаршал фон Хвастунне Стральбунне Топаткрыкуне таксама меў ідэю адліць звышпушку з усіх званоў сваёй краіны.

— Дзін! Дан! — грывела цяпер наша пушка.

— Дон! — адказвала пушка праціўніка.

Салдаты абедзвюх армій выскочылі з траншэй і пабеглі на сустрэчу адзін аднаму. Яны танцавалі і крычалі:

— Званы! Званы! Гэта свята! Наступіў мір!

Звышгенерал і Смерцьмаршал селі ў свае аўтамабілі і паймчаліся прочь... Яны выдаткавалі ўвесь запас бензіну, але звон усё яшчэ іх праследаваў.

ПРА ВЯЛІКІЯ ВУШЫ

К тату ласціцца дачушка, жартуе, скакуха:

— Калі-небудзь слон цягаў сланяна за вуха?

— А нашто? Табе ад бацькі хіба пападае?

— Не, шкада: такога вуха дарма прападае!

А. ПАРХОМЕНКА

Вось яны, чэмпіёны свету і Еўропы па хакею з шайбай — зборная каманда СССР.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».